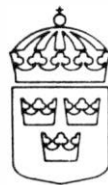

Motion till riksdagen

1987/88:Jo212

av Nils T Svensson (s)

om bestämmelserna om utsäde av köks- och prydnadsväxter

Mot.
1987/88
Jo212-213

Köks- och prydnadsväxtfrö köps och förbrukas av både professionella odlare och amatörer. En översyn av bestämmelserna (SFS 1980:438) för att tillförsäkra såväl yrkesodlaren som konsumenten en förbättrad kvalitet på det utsäde som säljs är motiverad bl. a. på grund av att fröhandeln alltmer internationaliserats. Sedan länge finns goda traditioner inom Sverige både vad avser förädling, produktion och marknadsföring av köks- och prydnadsväxtfrö, men möjligheterna att vidareutveckla den svenska frönäringen inom trädgårdsområdet begränsas av att import av utländska sorter och fröer är underkastade en begränsad kontroll och prövning jämfört med vad som gäller i en del andra länder och jämfört med vad som gäller för svenska sorter och svenskt frö i Sverige.

Sortprovning av köksväxter

Vad gäller köksväxtfröer måste en frösorrt vara godkänd och upptagen på någon officiell sortlista i något land för att kunna säljas i Sverige. I Sverige förädlade sorter måste genomgå odlingsvärdesprovning och homogenitetskontroll hos Sveriges lantbruksuniversitet resp. statens utsädeskontroll för att kunna bli godkända och intagna på rikssortlistan. Någon för utländska sorter finns däremot inte. Våra grannländer genomför däremot en sådan provning. Utan ett sådant system kan vi på marknaden få in en mångfald sorter som inte är lämpade för vårt klimat. Samtidigt hämmas den svenska växtförädlingen av att de svenskförädlade sorterna för att bli godkända måste prövas i flera år till höga kostnader. De svenska bestämmelserna är således diskriminerande mot den svenska förädlingen av köksväxtfrö. Odlarna får heller ingen vägledning om de olika utländska sorternas prestationsförmåga och omsättningen av sorter blir hög.

Utifrån dessa utgångspunkter bedöms det som angeläget att vi i Sverige får till stånd en praktiskt heltäckande sortprovning av köksväxter. Odlingen får härigenom en nödvändig information om nya sorters prestationsförmåga under våra förhållanden. Systemt skulle sannolikt också verka sanerande i den meningen att antalet sorter skulle kunna nedbringas, vilket medför minskade omkostnader i handelsleden. Odlingsvärdesprovning med en begränsning av sortimentet skulle också för såväl yrkesodlare som amatörödlare kunna leda till ett för våra förhållanden bättre anpassat sortmaterial med

högre odlingssäkerhet. En sådan odlingsvärdesprövning skulle kunna genomföras i samarbete mellan fröföretagen och Sveriges lantbruksuniversitet, i syfte att hålla kostnaderna nere.

Mot. 1987/88
Jo212

Kvalitetskontroll av portionerat köks- och prydnadsväxtfrö

Vid den årliga kvalitetskontrollen av portionerat frö, vilken utförs av statens utsädeskontroll inköps portionsförpackat frö, stickprovvis ute i handeln, av köksväxter och några slag av prydnadsväxter, levererade av olika fröfirmor. Sortäktighet och grobarhet analyseras och eventuella anmärkningar redovisas årligen i statens utsädeskontrollens årsrapport. För att anmärkning beträffande grobarhet skall undgås krävs att kontrollanalysen ej utvisar lägre värde än vad som uppgivits på portionsförpackningen. Någon minimigräns för vilken grobarhet som får uppges på portionspåsen finns inte för närvarande. Detta innebär att ett fröföretag som anger t. ex. 90 % grobarhet på portionsförpackningen får en anmärkning om kontrollanalysen t. ex. visar 80 % grobarhet, medan däremot ett fröföretag som angett t. ex. 60 % grobarhet undgår anmärkning om fröet vid kontrollanalysen uppnår 75 % grobarhet. Med detta system tillåts sålunda försäljning av portionsförpackat frö även med låg grobarhet, t. ex. 50 %, under förutsättning att kontrollanalysen inte utvisar lägre grobarhet.

För att garantera konsumenten ett frö med godtagbar grobarhet bör därför en minimigräns införas för konsumentförpackat frö. Ett sådant system skulle verka kvalitetsfrämjande genom att säkerställa att inga portionsfröer utexponeras som inte håller viss minimigrobarhet.

Importkontroll av blomsterfrö

Vad gäller köksväxtfrö finns i dag en kvalitetsmässig importkontroll medan sådan helt saknas för prydnadsväxtfrö. Det är således fullt möjligt att importera och fritt marknadsföra prydnadsväxtfrö utan att detta på något sätt kvalitetsmässigt kontrolleras. Detta kan utnyttjas av mindre nogräknade fröföretag, såväl svenska som utländska, till att i Sverige avsätta prydnadsväxtfrö av undermålig kvalitet. Marknaden tenderar härmed att bli mer och mer "vild" och kvalitetsnivån blir allt lägre. Vidare har detta medfört att sorter mindre lämpade för det svenska klimatet saluförs. Den enda kontrollverksamhet som i dag bedrivs i Sverige för prydnadsväxtfrö utförs av de större fröföretagen i egen regi och till hög kostnad.

Med en importkontroll för prydnadsväxtfrö liknande den som finns för köksväxtfrö skulle en för konsumenten önskvärd kvalitetsnivå garanteras samtidigt som de svenska fröföretagen skulle få möjlighet att arbeta på liknande villkor som sina utländska konkurrenter.

De föreslagna ändringarna innebär sålunda:

1. Allt sortmaterial av köksväxter skall för att få marknadsföras i Sverige vara upptaget på officiell svensk sortlista, "rikssortlista", för vilket skall krävas förutom nyhetsvärde och homogenitet även prövning av odlingsvärde under svenska förhållanden (SFS 1980:438).

2. Införandet av minivärden (normalt) för grobarhet på portionsförpackat frö (justering av SFS 1980:438 och LSFS 1980:19).

3. Införandet av importkontroll av blomsterfrö i likhet med den importkontroll som finns för köksväxtfrö (SFS 1980:438).

Mot. 1987/88

Jo212

Hemställan

Med hänvisning till det ovan anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av en översyn av bestämmelser rörande utsäde av köks- och prydnadsväxter.

Stockholm den 20 januari 1988

Nils T Svensson (s)